

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim
18.12.2025

Nevrez UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Son yıllarda Türkiye ceza infaz sisteminde inşa edilen S ve Y tipi yüksek güvenliikli cezaevleri, birer infaz mekanı olmaktan çok tecridin, izolasyonun ve insan onurunu aşındıran bir infaz anlayışının kurumsallaştığı yapılar haline gelmiştir. Kamuoyunda çeşitli şekillerde tanımlanan bu cezaevleri, güneş ışığına erişimin kısıtlanması, havalandırmasız yaşam alanları, sürekli kamera gözetimi ve sosyal temasın fiilen ortadan kaldırılmasıyla insan onurunu hedef alan bir mimari ve uygulama bütünü üretmektedir.

Bu yapısal sorunun somut ve güncel bir örneği Adana Suluca Cezaevi'dir. Tarafıma Ağıt Öngün, İrfan Yavuz, Hüccet Umui ve Savaş Geçirgen imzalı başvurular ulaşmıştır. Başvurularda; cezaevinin fiziksel koşullarından güvenlik uygulamalarına, mahremiyet ihlallerinden ayrımcı yerleştirme politikalarına kadar süreklilik arz eden ağır hak ihlalleri aktarılmaktadır.

Mahpuslar; hücre içlerine yerleştirilen kameraların yatak, banyo ve tuvalet alanlarını görecekle biçimde konumlandırıldığını, bunun özel hayata saygı hakkını ortadan kaldırdığını ve sürekli izlenme halinin psikolojik işkenceye dönüştüğünü belirtmektedir. Bununla birlikte Kürt siyasi mahpusların DAİŞ/İŞİD ve FETÖ hükümlüleriyle iç içe, birbirini duyabilecek mesafede yerleştirilmesi; güvenlik risklerini artıran, provokasyona açık ve ayrımcı bir infaz pratiğine işaret etmektedir.

Ayrıca kurs, atölye, sohbet ve sosyal faaliyetlerin fiilen engellenmesi; havalandırmanın yalnızca dar ve sınırlı alanlarda yapılması, tecridin derinleştirildiğini göstermektedir. Tüm bu

uygulamalar Anayasa, 5275 sayılı Kanun, AİHS ve BM Mandela Kuralları ile açık biçimde çelişmektedir.

Bu bağlamda;

1. S tipi cezaevi olarak inşa edilen Adana Suluca Cezaevindeki hücre içi kamera uygulamalarının kapsamı nedir? Kameralar yatak, banyo ve tuvalet alanlarını görecekt biçimde mi konumlandırılmıştır?
2. Hücre içi kamera uygulamalarının özel hayata saygı hakkı kötü muamele ve işkence yasağı bakımından değerlendirilmesine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış bir inceleme var mıdır?
3. Adana Suluca Cezaevi'nde Ağıt Öngün, İrfan Yavuz, Hüccet Umui ve Savaş Geçirgen'in kaldığı bölümlerde kamera uygulamalarına dair şikayetler hakkında herhangi bir idari işlem yapılmış mıdır?
4. Kürt siyasi mahpusların DAİŞ/İŞİD ve FETÖ hükümlüleriyle iç içe yerleştirilmesinin gerekçesi nedir? Bu yerleştirme politikası güvenlik riski doğurduğu halde neden sürdürülmektedir?
5. Aynı örgüt mensuplarının kendi aralarında blok ve kat bütünlüğü korunurken, siyasi mahpuslar açısından farklı bir yerleştirme yapılmasının nedeni nedir?
6. Adana Suluca Cezaevi'nde mahpusların sohbet, kurs, atölye ve sosyal faaliyet haklarından yararlanma oranları nedir? Bu haklardan yararlandırılmayan mahpus sayısı kaçtır?
7. S tipi cezaevlerinde uygulanan infaz rejiminin tecrit ve izolasyon boyutlarına ilişkin Bakanlığınızca hazırlanmış bir etki analizi veya rapor bulunmakta mıdır?
8. Bugüne kadar Adana Suluca Cezaevi özelinde, AİHS'in 3. ve 8. maddeleri ile BM Mandela Kuralları kapsamında herhangi bir denetim yapılmış mıdır? Yapılmış ise hangi kurumlar bu denetimi yapmıştır, yapılan denetim sayısı nedir?
9. Hücre içi kamera uygulamaları, ayrımcı yerleştirme politikaları ve sosyal hakların engellenmesi konusunda sorumlu cezaevi idarecileri hakkında başlatılmış bir soruşturma var mıdır?
10. S tipi ve Y tipi cezaevlerinin mevcut infaz rejiminin işkence ve insanlık dışı muamele yasağı kapsamında yeniden değerlendirilmesine yönelik Bakanlığınızın bir çalışması bulunmakta mıdır?